

POLITICA ȘI PRACTICA DE RĂSPUNS LA FENOMENUL VIOLENȚEI DE GEN ÎN SISTEMUL DE SĂNĂTATE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Anisia Bassarab

Conducător științific: Serghei Cebanu

Disciplina de igienă, USMF „Nicolae Testemițanu”

Introducere. Într-o societate în continuă evoluție, problema violenței de gen este o temă de importanță crucială, cu un impact profund asupra individului și a comunității. În Republica Moldova schimbările sociale și culturale sunt palpabile și se confruntă cu provocări specifice privind răspunsul la violența de gen. **Scopul lucrării.** Identificarea punctelor forte și punctelor slabe ale infrastructurii de îngrijire a sănătății legate de răspunsul la violență bazată pe gen în rândul populației din Republica Moldova. **Material și metode.** S-a efectuat o căutare de specialitate în cadrul Google Scholar cu referire la răspunsul la violența de gen în Republica Moldova, conform includerii și criteriile de excludere stabilite anterior. În analize au fost incluse 15 referințe bibliografice publicate în ultimii 5 ani în Moldova. **Rezultate.** Republica Moldova se află în topul țărilor din Europa cu cele mai multe cazuri în care femeile au fost abuzate psihologic sau sexual cel puțin o dată în viață. În țară, practic 3 din 4 femei (73%) au experimentat o formă sau alta a violenței în familie în timpul vieții lor. Aproximativ 30 de femei mor în fiecare an din cauza acestor abuzuri. Revizuirea relevă progrese semnificative în domeniul legislativ, cu adoptarea și modificarea legi pentru protejarea drepturilor victimelor violenței de gen. Există încă provocări în implementarea și aplicarea consecventă a acestor legi. S-au dezvoltat serviciile de sprijin și consiliere pentru victimele violenței de gen. Dar accesul la aceste resurse rămâne o problemă în unele zone. **Concluzii.** Analiza literaturii de specialitate dezvăluie progrese în abordarea violenței bazate pe gen în Republica Moldova, dar provocările rămân legate de normele culturale, accesul inegal la resurse și nevoia de conștientizare continuă. **Cuvinte-cheie:** violență bazată pe gen, violență.

THE POLICY AND PRACTICE OF RESPONSE TO THE PHENOMENON OF GENDER VIOLENCE IN THE HEALTH SYSTEM IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Anisia Bassarab

Scientific adviser: Serghei Cebanu

Hygiene Discipline, Nicolae Testemițanu University

Background. In an ever-evolving society, the issue of gender-based violence is a topic of crucial importance, with a profound impact on the individual and the community. In the Republic of Moldova, social and cultural changes are palpable and face specific challenges regarding the response to gender-based violence. **Objective of the study.** Identifying the strengths and weaknesses of the health care infrastructure related to the response to gender-based violence among the population of the Republic of Moldova. **Material and methods.** A specialized search was carried out in Google Scholar with reference to the response to gender violence in the Republic of Moldova, according to the inclusion and exclusion criteria established previously. 15 bibliographic references published in the last 5 years in Moldova were included in the analysis. **Results.** The Republic of Moldova is at the top of the European countries with the most cases in which women have been psychologically or sexually abused at least once in their lives. In the country, practically 3 out of 4 women (73%) have experienced some form of domestic violence during their lifetime. About 30 women die each year from these abuses. The review reveals significant progress in the legislative field, with the adoption and amendment of laws to protect the rights of victims of gender-based violence. There are still challenges in the implementation and consistent enforcement of these laws. Support and counseling services for victims of gender-based violence have been developed. But access to these resources remains a problem in some areas. **Conclusion.** The analysis of specialized literature reveals progress in addressing gender-based violence in the Republic of Moldova, but challenges remain related to cultural norms, unequal access to resources and the need for continuous awareness. **Keywords:** gender-based violence, violence.

Studiul realizat cu suportul proiectului internațional de cercetare 5D43TW007261-17 „iCREATE2 project- Increasing Capacity for Injury Research in Eastern Europe” finanțat de National Institutes of Health-Fogarty International Center.